

ماهیت دوگانه مهاجران

چکیده:

الی زارتسکی در این کتاب، مجموعه کوچکی از چکیده‌های مربوط به کار کلاسیک توماس و زنائیکی درباره هویت فرهنگی و تغییر اجتماعی در جماعت مهاجر لهستانی در ایالات متحده ارائه می‌کند. در بخش‌های اول تا سوم کتاب، نویسنده به بررسی تأثیرات مخرب مهاجرت بر ابعاد مختلف جماعت و زندگی خانوادگی پرداخته است. در این سه بخش ویژگی‌های اصلی اجتماعی و اخلاقی جامعه دهقانی لهستانی، سست شدن همبستگی خانوادگی و تحول نگرش‌های دهقان به محیط جدید و شکست نهادهای رفاهی و سازمان‌های مددکاری اجتماعی آمریکا در جانشین شدن برای جماعت مورد بحث واقع شده است. در بخش چهارم، زارتسکی از توسعه جماعت‌های لهستانی - آمریکایی در ایالات متحده سخن می‌گوید و جنبه‌های مهم اجتماعی - روان‌شناسانه پدیده مهاجرت از جمله تداخل روانشناسی فرد و گروه در فرآیند یکپارچگی برهم‌آمیختن ارزش‌های اجتماعی کهنه و شرایط اجتماعی - اقتصادی جدید در جماعت‌های مهاجر و نقش هویت قومی در همگون شدن آنان با جامعه میزبان را مورد بررسی قرار می‌دهد.

این کتاب سهم مهمی در مطالعات مهاجرت در نوبه معاصر دارد اما انتقانی که بر آن وارد است این است که گذر از وضع بی‌سازمانی به حالت سازمان یافته زندگی جماعت مهاجر، به گونه‌ای روشن تشریح نشده است.

طی دهه گذشته، روندهای فزاینده مهاجرت از یک سو، و برگشت جنبش‌های ملی‌گرایانه از سوی دیگر، منجر به رشد حجم معنایی از ادبیات در مورد نقش فرهنگ و قومیت در ادغام مهاجرین شده است. با این حال، اغلب اوقات دانشمندان فراموش می‌کنند که این‌ها مسایل داستانی نیستند و از تجربه دیروزی آمریکا و اروپا می‌توان به این مسایل پی برد. در این کتاب، الی زارتسکی مجموعه کوچکی از چکیده‌های کار کلاسیک توماس و زنائیکی بر روی هویت فرهنگی و تغییر اجتماعی در جماعت مهاجر لهستانی در ایالات متحده در ابتدای این قرن (قرن بیستم) را ارائه می‌کند.

زارتسکی تأکید می‌کند که «دهقان لهستانی در اروپا و آمریکا» یکی از اولین کارها در مطالعه فرهنگ و سازماندهی اجتماعی مهاجران است. در اوضاع اوایل قرن بیستم در آمریکا، این کار مطالعه‌ای پیشگام بود چرا که درصدد تبیین مسایل اجتماعی از طریق بررسی روابط بین افراد و جامعه محیط بر آن‌ها بوده و علاوه بر این بر نسل کاملی از دانشمندان اجتماعی عمیقاً تأثیر گذاشت و به ایجاد «مکتب شیکاگو در جامعه‌شناسی» رهنمون شد. کتاب در چهار بخش تنظیم شده که هر یک نشان‌دهنده

○ آنا تریاندا فیلیدو

مترجم: معصومه اکبرزاده

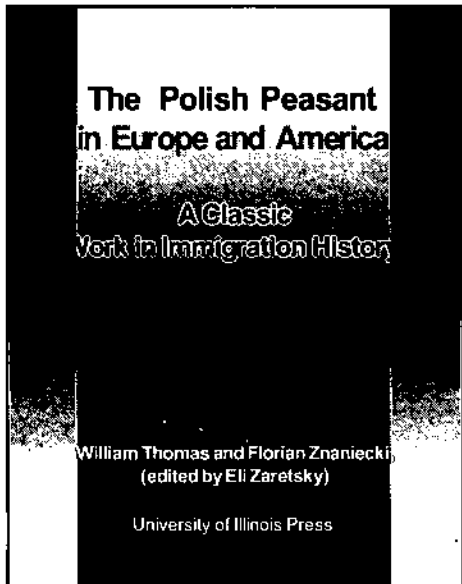
○ The Polish Peasant in Europe and America:
A Classic Work in Immigration History
○ William Thomas and Florian Znaniecki,
(edited by Eli Zaretsky)
○ University of Illinois Press
○ ۱۹۹۶, XVii + ۱۳۹ PP.

جنبه‌های متمایزی از پدیده مهاجرت است. اولین بخش، نظری بر ویژگی‌های اصلی اجتماعی و اخلاقی جامعه دهقانی لهستانی می‌افکند. بخش دوم، شامل چهار مجموعه از اسناد دهقانی می‌باشد که هر مجموعه بر اعضای یک خانواده بخصوص متمرکز شده است. سست شدن همبستگی خانوادگی و تحول نگرش‌های دهقان به محیط جدید مباحث اصلی این بخش از کتاب است و مخصوصاً مؤلفان «تأثیر شرایط اقتصادی را بر رشد و تکامل شخصیت نشان داده‌اند». بخش سوم پدیده بی‌سازمانی اجتماعی^۱ در ایالات متحده را بررسی می‌کند. شکست نهادهای رفاهی در جانشین شدن برای جماعت هنگام بروز مسائل و مشکلات خانواده برجسته‌تر می‌شود. از نظر مؤلفان، سازمان‌های مددکاری جامعه آمریکا، سرانجام در تضعیف روحیه^۲ مهاجر لهستانی و تضعیف‌بندهای همبستگی^۳ سهمی بودند.

بخش چهارم کتاب زارتسکی بر توسعه جماعت‌های لهستانی - آمریکایی در ایالات متحده اشاره دارد. ماهیت دو لایه این جماعت‌ها، در گذرگاه فرهنگ لهستانی و شرایط اقتصادی و ارزش‌های اجتماعی آمریکا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. همچنین روان‌شناسی جماعت مورد بحث واقع شده است. طبق نظر توماس و زنائیکی: «این روان‌شناسی شبیه به روان‌شناسی یک خانواده یا یک جماعت قدیمی روستایی هنگام مواجهه با اشکال مدرن و پیچیده سازمان اجتماعی می‌باشد».

در پس گفتار، زارتسکی به طور مختصر ظهور طبقه کارگر در آمریکا را با تمرکز بر شرایط سخت کار و زندگی مهاجران لهستانی و اخلاق کاری آنها به بحث می‌کشد. در واقع، وی در پی آن است که مطالعه توماس و زنائیکی را در یک چشم‌انداز وسیع‌تر جامعه‌شناسانه قرار دهد که کار اصلی آنها فاقد آن است.

این کتاب مجموعه‌های مختصر از خلاصه‌های مربوط به مطالعه پنج جلدی توماس و زنائیکی است و جنبه‌های مهم اجتماعی - روان‌شناسانه پدیده مهاجرت از جمله تداخل روان‌شناسی فرد و گروه در فرآیند یکپارچگی^۴، درهم آمیختن ارزش‌های اجتماعی کهنه و شرایط اجتماعی - اقتصادی جدید در جماعت‌های مهاجر و نقش هویت قومی در همگون شدن آنان با جامعه میزبان را به بحث کشیده است. با اینکه این مسایل، این روزها خیلی برجسته‌تر شده‌اند اما تا اندازه‌ای از سوی دانشمندان اجتماعی مورد غفلت واقع می‌شوند و این

«دهقان لهستانی در اروپا و آمریکا»
یکی از اولین و مهم‌ترین کارها
در مطالعه فرهنگ و
سازماندهی اجتماعی مهاجران است و
بر نسل کاملی از دانشمندان اجتماعی
عمیقاً تأثیر گذاشته است

در حالی است که به عوامل اقتصادی و اجتماعی تقدم داده می‌شود. این کتاب سهم مهمی در مطالعات مهاجرت دوره معاصر دارد. زیرا مطالعه‌ای پرارزش در مورد قومیت، فرهنگ و مهاجرت را در دسترس دانشجویان و دانشمندان قرار می‌دهد.

با این همه، دو انتقاد عمده می‌توان مطرح کرد. اول، علیرغم توضیحات مقدماتی نویسنده عدم پیوستگی میان بخش‌های کتاب وجود دارد. از یک سو بخش‌های یکم، دوم و سوم به بررسی تأثیرات مخرب مهاجرت بر جنبه‌های مختلف جماعت و زندگی خانوادگی پرداخته‌اند، و از سوی دیگر در بخش چهارم، مؤلفان استدلال می‌کنند که لهستانی - آمریکایی‌ها جماعت‌های روستایی گونه‌ای در کشور میزبان ایجاد کرده‌اند. اگر گذر از وضع بی‌سازمانی به حالت سازمان یافته زندگی جماعت واضح‌تر تشریح شود، برای خواننده خیلی کمک‌کننده خواهد بود. دوم اینکه، ارائه شرحی در مورد معنای موردنظر توماس و زنائیکی از قومیت و جماعت / گروه نژادی توسط زارتسکی ضرورت دارد، با توجه به اینکه حتی این روزها در کاربرد این اصطلاح‌ها ابهام وجود دارد.

پانویس‌ها:

- * Anna Triandafyllidou
- ۱) Community
- ۲) Social disorganization
- ۳) Demoralization
- ۴) Conjugal Bond
- ۵) Integration